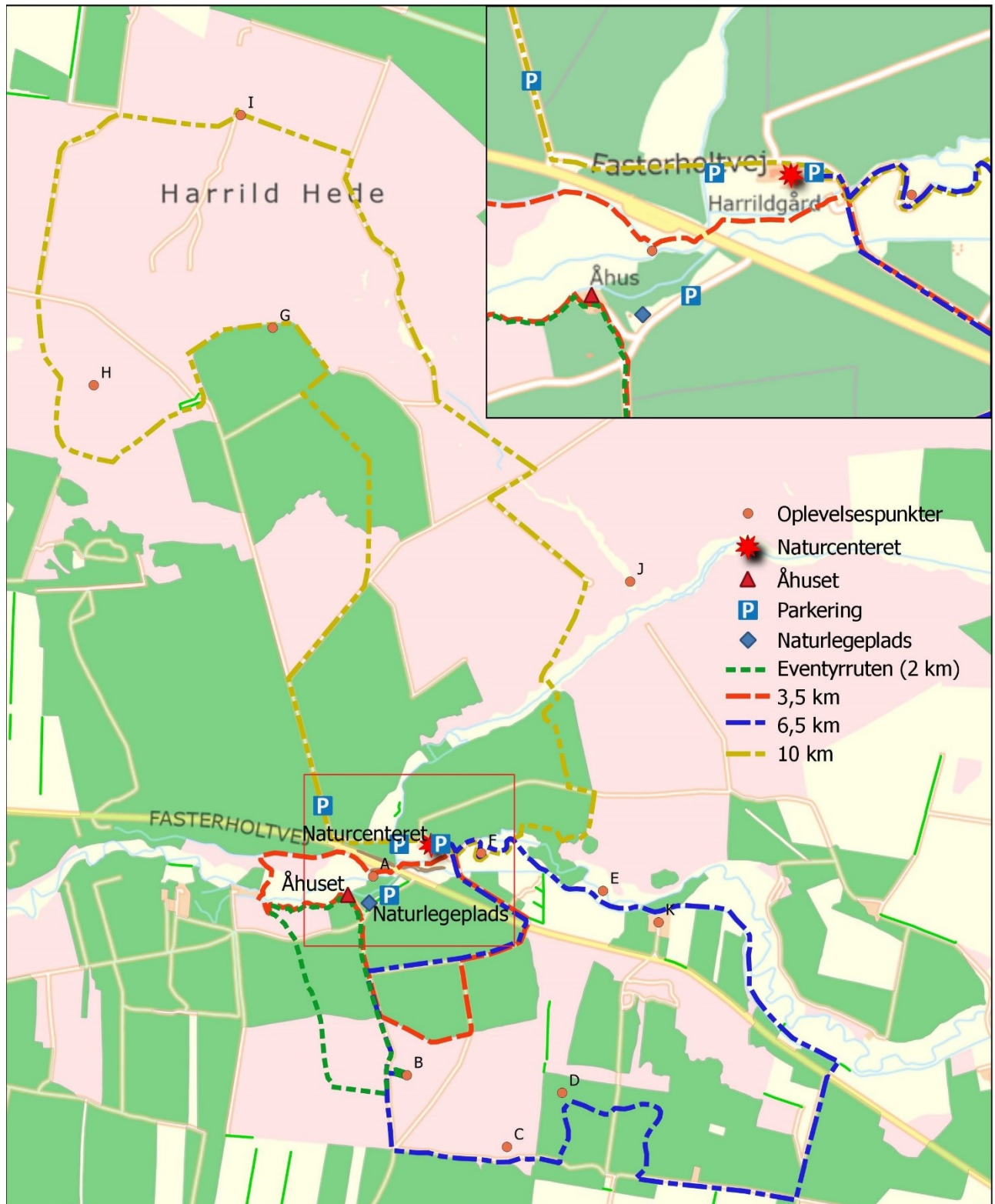

Velkommen til Nytårvandreturen 2021

Vælg din rute og læs om highlights på bagsiden. God tur og godt nytår!

Kortkilder: DTK/Skærmkart, SDFE kortforsyningen. Tema Natur, DAI, SDFE kortforsyningen. Udarbejdet af Laura K. Krogh, december 2020.

Danmarks
Naturfredningsforening

Miljøministeriet
Naturstyrelsen

Den lange rute - 10 km

G: Gammel Brønd

Brønden blev formentligt anlagt for 200 år siden, da man havde planer om at etablere en udflyttergård hørende til Harrild Hedegård. Brønden er mindre end 10 meter dyb, da man fandt ikke vand og stoppede arbejdet, og der blev aldrig bygget et hus på stedet. Vandet, der står her på heden, skyldes, at et al-lag skaber et højtliggende falsk grundvandsspejl.

H: Agervoldninger fra jernalderen eller sandflugtsdiger

I terrænet her ses en række nordsydgående volde. I mange år hævdedes det at der var tale om agervoldninger fra jernalderen. En tidligere Rigsantikvar Gudmund Hatt argumenterer for denne forklaring, og undrer sig over at der mangler volde der afgrænser småmarkerne på den anden led. Her på egnen er vi nok mere tilbøjelige til at hævde at digerne simpelthen er de synlige beviser på aktiv sandflugtsbekæmpelse i attenhundredetallet og begyndelsen af nittenhundredetallet.

I: Store Langbjerg

Gå op på bjerget og nyd udsigten over Harrild Hede. I vestenden af St. Langbjerg har man i gammel tid gravet grus. Det har efterladt et underligt kuperet landskab, men det er et fantastisk sted at plukke tyttebær i sæsonen. På nordsiden af bakken havde tyskerne under besættelsen indrettet en skydebane.

J: Struben

I den lange fugtige lavning på heden etablerede den tidligere ejer af Harrild Gård, Axel Castenschiold, tre små søer, hvori der blev udsat ørreder, så man kunne fluefiske. De fugtige lavninger er i dag hjemsted for spændende planter og smådyr.

Den mellemlange rute – 6,5 km

B: Castenschiolds høj

Den tidligere ejer af Harrild Gård, Axel Castenschiold, solgte ejendommen til staten i 1948. Staten havde netop afhændet arealer omkring Silkeborg til byudvikling og skulle erhverve erstatningsjord. Castenschiold arrangerede en pryddysse på den ene høj, hvor hans egen og broderens urner blev nedsat.

C: Hvidtjørne sletten

På denne del af heden har der givetvis været græsning i en længere periode før Castenschiold ejede jorden. Det er meget typisk på sådanne gamle overdrev, at hvidtjørn indfinder sig. De spredes med fugles hjælp, og kreaturerne formår ikke at holde dem helt væk.

D: Vinterege fra Hald egeskov

Da staten opkøbte Kaptajnsgården i 1991, blev en del af ejendommen tilplantet. Der blev plantet nåletræer med produktion for øje og løvtræer som værnescov og for diversiteten. Her er der anvendt vintereg af afstamning "Hald Ege." Når vi ser bevoksningen i dag synes vi at ligheden med moderbevoksningerne i Hald er slående.

K: Kaptajnsgården

Under 2. verdenskrig blev gården syd for Holtum Å købt af en Frikorps Danmark veteran der var hjemvendt fra østfronten med livet i behold, og med rang af Kaptajn. Deraf navnet. Ejendommen hvortil der hørte arealer syd for åen og landbrugsarealer syd for landevejen, blev erhvervet af Staten i 1991-

E: Holtum Å

Vi følger engvandingskanalen langs Holtum Å. Skibild kanalen, som vi her følger resterne af, fungerede fra omkring 1877 til 1967. Læg mærke til hvordan åen slynger sig uhindret gennem landskabet. Holtum Å er her på strækningen lakseførende. Man kan også træffe bækørred, stalling, gedde, aborre, strømskalle, ål, lambret og finnestrøbet ferskvandsulk.

F: Det genslyngede åforløb

Fra træbroen ned til den lille asfaltvej ved Naturcentret blev åen, efter at man ophørte den tidligere dambrugsdrift, ført tilbage til et tidligere forløb og der blev etableret en handicapegnet sti langs åen.

Den korte rute – 3,5 km

A: Akvædukten

Interessentskabet Hygild-Skibild Kanal blev dannet i 1874 med det formål at etablere et større engvandingsanlæg. Den første akvædukt var af træ. Den gik til og blev i 1930 udskiftet med en jernkonstruktion. Den nuværende er en kopi af resterne fra den.

B: Castenschiolds høj

Heden og højen har navn efter Aksel Castenschiold. De to små høje er ægte bronzealderhøje. Stendyssen (kaldet en pryddysse) på den ene af højerne er af nyere dato. Under stendyssen er nedsat Aksel Castenschiolds urne (1952) og broderens Sigismunds urne (1935).

Eventyrruten - 2 km

Download app'en "Natureventyr" og find fortællingen fra Harrild Hede. Især til de 3-9 årige – og alle med sans for natur og eventyr.